

ШЫНЫ

Солун 1925 чылдың август 31-де үнүп эгелээн.

№ 143 (15827) 1996 чылдын декабрь 28, суббота

Ат салган шагы 00.40. Саар өртөз 500 рубль.

Эргим чагыс чер-чуртчуларым! Нинтигеле саң-хөө талазы-биле социал дүжүүрүгү чорукту бистиң шудтууска тургуука база бир чыл доо-зууду. 1997 чылда республика бюджетин камгалап алыр дээш мээң сагыш човаашкынын силерниң шудтуарың билди турарыңарга бузуреп тур мен. Республиканың социал-экономика байданып экижидер, силерниң эрге-ажыктарыңарга камгалап дээш күжүңү харамманмай. болдунар-ла чүүлдерин кылыр, бүдүр дээш ажылдар мен. 1997 чылда эң чидиг айтырылганың чамдык көзи шиттирлеттиңерге, бистиң хой националдыг чоңуштуң иледелери боттарыңа бузуреп тур мен. Кел чыда ЧАА 1997 чылдык ивиг байырың чедирин. Бүгү чоңуга са-гыш-сеткил хаймыңдан бажың калдыкчылы, аас-ке-жиниң, чедириниң күш-ажылы, чаагай амылралды күвезин! Чаа чылда силерниң бүгү-ле күзедеринер бү-дер болуң!

Хундулел-биле Күрүме Думазының депутаты Галина САЛЧАК.

Чигзинишкннер үе-чадазында...

Бо чылдын декабрьның бир орай кежээнде ре-спублика Чазаның кежигүннери, сайгыттары аал-дык чорукта. Оларын кабинеттери эон арткап. Чааң бажымың хуралдар залында сайгытлааның шидери чайылмадыр чырып турган.

деңгээлөө. Ыдыктыг Мын-даагыларын Россияда төлө-лекчи Геше Джаппа Тин-лей башкың бүрүн эргеле-риниң хуусааны уздыр дугайында шиттирге байыр чедирер ийик бис. Ол эрте-мен башкы дөргө, төлөпиг төлөлекчи-дир. Ынчалажок шуут шиттири шажыч чүдүгелдер боттары бот-тускайлап хулээп алыр эрге-лел болгай.

Республиканың күүсекчи эрге-чаргырааның Баштыны ол өйдө чалатканнарын хул-мүзүргү-биле эвилеп уткап болган оюн-баштак аяны-биле оларга мыңча деп чу-гаалаан: «Мөөң кабинетин-деңгээлөө көрүрүң, хундулел аалчылар... А ол аалчылар — дил эртемдери, тогу-чүлөр, башкылар, филосо-фтар, өмчилер, шажын-чүдү-гелни төлөлекчилери, жу-риликтер мыңчада «бузул-сайгыттар» болу берен. Чуга ол кежээ орайга чедир ийи-шак дургузунда уругуңуң, оюн киржикчилери Чааң ке-жигүнүнүн ролун, хулээл-еин шылдар-ла ша-биле күүсектен ийин Ие, «Прези-дон Чарыктарыңа» чигеи-биле дууштур.

Келер үениң нарын болган чугула айтырылгыңа ха-маарыштыр чылганнарын сепкил дугурааның үлө-жип турарын Президет айткан. Шажын-чүдүгелни анык ажылдакчыларының хулээлгенге чүгө ак сепкилде болган арыг кижи-лер нежеки кирген турары эргежок чугула. Шажыч чүдүгө ажылдакчыларыңа шылар пааны-биле дуу-лаар бис, ынчалажок олар-нын шитти херектеринге колгаарлашыкчы болду-рас бис.

Декабрьның дыка орай соок кежээнде ол ужура-жымыңа, шынал-ла, дыка солун чуга болу. Протокол чоңка «Чааң хуралы» болган деп чугаалап болу деп. Эвил-ден, сарылдыг, бодамчалыг чуга болган. Тыва Республи-каның Президенти Ш. Д. Ооржак хоорай интеллиген-цияның дилонин өзүгара ол кежээ чылган төлөлек-чилерин хулээп алган.

Ужуражымың үезинде чугула айтырылгың дугайында чуралажып көргөниң айтыр алар. Чижээ, Ыдыктыг Мындаагыларын чаалап чаганын чорударыңа бол-гон Президет илгерилең. Шажын-чүдүгелни анык ажылдакчылар Индияге ооренип чорутар үе ол чаганы дамчыдып болуо. Чалалганы хулээп алыр болган байлалдар таарым-чалыг болуу болза, Тываң сарыг шажын чүдүгелдер-лери болган өскө-даа суу-үлөлдү хамаатылар Ыдыктыг Далай-лама-биле келер чыл-дын ужуражымы аас-кежи-тиг болуу ийик. Чалалганы чорудар дугайында айты-рыгы шиттирлерин рес-публиканың Чааа болуңа хулээп алган. Чааа бир чугула айтырыгы Шериг-оол Дижжикович көлдүргөн. Ол чүл дөргө, чорби ажиг башкыларың Тываге чор-дурарың, слап тибет өмдөл-генин агааларың башкылар-ың илгерилең. Экспертиза чоңулуң тургузарың рес-публиканың Баштыны санал-даан. Сарыг шажын обина-зының кежигүбининиң саал-ооналы ол чөүлөт ботту-биле ооренип көргөн. Чүгөле тугаа ийик. Хүрээ-чиге комплексин тургузар чөүлө оңне таарып мол — Кызыл хоорайла ХБАД-ты дужуңа болу чөүлө деп эг-лелди болу санап турар. Японияга, оон наймызалыг Токнога, Кыдаттың — Пе-кинге арып чоруп үезинде мыл дыка чараш хүрээлөө-ни эңне таарымалыг чө-рлөрдө тудуп дөргөни Прези-дет сактып чугаалаан.

Тыва Республиканың Чаа-зының башкы херектеринң талазы-биле бүрүн эргелит төлөлекчин Владимир Биче-оол ужуражымыңа айткан. Эгелечи бөлүктү төлөлекчин, төгү эртем-дериниң кандидаты Мария Монгушту микрофонче ол чалаан. Президентиң дилег чаганын аалаңга үш чүс ажиг кижи ат салган деп. Мария Васильевна чугаала-дып, эмгекке интир салган санаа дугайында өвөс, а хулээтте дугайында чу-га чалаа дугайында Ч. Р. 4-рик ортемчелден чаргал-нарып болган амылралдыг мурунга хулээлге дугайында чуга болуу турар. Угаан-болу эртемисти, шажын-чүдүгелни, суу-үлөлдү, харын кой чан-чыларымың бөни чидеге-түрүг турган бис. Тыва улу-стун эңне үнелип чүдүлери-ниң бирөөн — сарыг шажыны (буддизм) катап тургузуу эгелөөн бис. Бо та-лазы-биле хой чүдүлөр кыл-дыган. Вистер өзөп өвөс бергелерге таарып, Россия-биле калы инти уйд берге-дерин үлөжип, алыс байдал-ды бөни көрүп турар-дык бис. Амылрал-чурталда-ыска эргежок чугула ачы-ченин продуктуу болуу хлети бөни садып алыр бергелей бөтүлдөр-дир...

Ужуражымың үезинде чугула айтырылгыңа ха-маарыштыр чылганнарын сепкил дугурааның үлө-жип турарын Президет айткан. Шажын-чүдүгелни анык ажылдакчыларының хулээлгенге чүгө ак сепкилде болган арыг кижи-лер нежеки кирген турары эргежок чугула. Шажыч чүдүгө ажылдакчыларыңа шылар пааны-биле дуу-лаар бис, ынчалажок олар-нын шитти херектеринге колгаарлашыкчы болду-рас бис.

Чылганнарын сепкил дугурааның Президет Шериг-оол Дижжикович чүлө хулээп алган, дынаыа өвөс, харын үлөжип турарың илгерилең. — Ыдыктыг Мындаагылар Далай-лама Тывага моорлап човаан тазон солгаар рес-публиканың Чааа, парламе-тинин чүмү кылганын, сарыг шажыны катап тургузар талазы-биле ал чоңуштунга кемчелени ТР-нин Чаа-зыны шажын херектериниң талазы-биле бүрүн эргелит төлөлекчин силерге тала-гай чугаалап берсе. Чөү хүрээлери тукан болган аял-даа тудуп турар. Ол

Сарыг шажын, христиан шажын, ислам шажы, а ол ышкаш хамнаашкы чүдү-гел бисте бар. Ол шажы-нарын непперээрени, кижилеени эки чурттарын, төлөпиг болуруңа дуу-лаар кылды болдунар бүгү-лө чүдүлери кылды неге-тинип турар. Эрге-чаргыч органдарыңдан дуа диле-гей, боттары шиттирлөп болуу иштиң айтыртыла, сорулгала сарыг шажыңа болган өскө-даа шажыңар-да бар деп. Ш. Д. Ооржак

А олар бистен төлөп бээрп негеп турар. Эге кластары боттары хаас арттырар, а удул кластар спонсорың бот-тары бөлөктөп алыр, ынча-гап база хаас. Бир өвөс 5—6 кластың өөреничилери 5 мун рубль тыппас болуо, олар 3-лаа муңу өкөп бо-лур деп дамчыткан бис.

Ужуражымың үезинде чугула айтырылгыңа ха-маарыштыр чылганнарын сепкил дугурааның үлө-жип турарын Президет айткан. Шажын-чүдүгелни анык ажылдакчыларының хулээлгенге чүгө ак сепкилде болган арыг кижи-лер нежеки кирген турары эргежок чугула. Шажыч чүдүгө ажылдакчыларыңа шылар пааны-биле дуу-лаар бис, ынчалажок олар-нын шитти херектеринге колгаарлашыкчы болду-рас бис.

Ужурларын үр үеде манав-ла ишкы даштаанда эгел-дөө. Чүгө дөргө эңне күзө-чиг, солуп, өөрчүтүп байыр-лаат—Чаа чыл келген-не бол-гай.

А окус уруулар ам ажы-тоо хой өт-бүлелер канча-лар? Оларны ола хаас кил-лер өртү берсе? Өөреничилер өлкөүлө төлөп кирери чүг-рө бо школада өвөс, а хо-райын чамдык школалары-да база ындыг дээрз өлөрөп келген.

Ужурларын үр үеде манав-ла ишкы даштаанда эгел-дөө. Чүгө дөргө эңне күзө-чиг, солуп, өөрчүтүп байыр-лаат—Чаа чыл келген-не бол-гай.

Ужурларын үр үеде манав-ла ишкы даштаанда эгел-дөө. Чүгө дөргө эңне күзө-чиг, солуп, өөрчүтүп байыр-лаат—Чаа чыл келген-не бол-гай.

Ёлкавыс төлөвирлиг апарган-дыр

Ужурларын үр үеде манав-ла ишкы даштаанда эгел-дөө. Чүгө дөргө эңне күзө-чиг, солуп, өөрчүтүп байыр-лаат—Чаа чыл келген-не бол-гай.

Ужурларын үр үеде манав-ла ишкы даштаанда эгел-дөө. Чүгө дөргө эңне күзө-чиг, солуп, өөрчүтүп байыр-лаат—Чаа чыл келген-не бол-гай.

Тыва Республиканың Президентизи Ш. Д. Ооржактын база оралакчы президент А. А. Мельниковтуң Голландияга албан-чоруунуң түңнелдериниң дугайында

ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫҢ ЧАЗААНЫҢ ДОКТААЛЫ

1996 чылдың декабрь 24. № 607. Кызыл хоорай. Тыва Республиканың Президенти Ш. Д. Ооржак база оралакчы президент А. А. Мельников Менеджмент Махариши университетинин делегей Президентизин доктор Б. Моррестин чалааның өзү-гара 1996 чылдың ноябрь 18—17 хуңеринде Кыска албат чоруп кылды. Менеджмент Махаришинин университетинин делегей делегациясы ала баар орук чарыдалганын университеттин уду-рутугаа төлөп. Делегация 1999 чылдан бээр делегация 30 чурттарың 270 ажыг шиттирел төлөкчиге болган делегация чоруткан ажыл-дарының дурдугаа болган түңнелери-биле танышкан. Махаришинин Чагыс аай Шолуңуң технология — техниктиг Трансценденталыг Медитация болган ТМ-Сидхи кызылдерин амылралдыг бугу талаарыңа (ууга-медерелдин аргаларың хөгжүдериңге, калдыкчылы бажылаарыңа, кижилер аразыда харылаа-ларың сайырларыңа), а ол ышкаш бугу нинтигеле чаа-гай салдарың чедирин тупа-рың 500 ажиг өртөм шитти-лелери балыккан. Көзөк-чүлөрдө чангыс черге чыл-дып алган. Махаришинин Трансценденталыг Медита-ция херек кырында ажи-тиг чедир ажиг уду бол-ганын шиттирелдер балы-ккан. Ол салдар кем-херек үлөлдөр чорутканың, оал-ондартканың санын кызы-лор, экономика байдла-ларың акиждеринге, бол-дустун чыйгаар бүткөн бала-сың аны катап тургузарыңа, амылралдык шыларың акиж-деринге удуг дуулам болган. Бо болушунуң Ма-харишинин акижтиг чүдү-лөп деп 40 ажыг шиттирел-дер балыккан.

Моң чагай салдарың ба-рымтаалаш делегациян Со-ни, Тонига, Тейота (Япония), Джерерал Моторе (АНШ), Дойче Банк, КамАЗ (Рос-сия), Тат-ти (Индия), Пу-ритан Бениг Корпорейшн (АНШ), Синовис Фарма-сюттикал (Австралия) чижек-ти удуг компаниялар бол-ган банылар ТМ-ниң бол-гаш ТМ-Сидхиин програм-маларың ажил хундуңу чу-румунга ажилаары чугула деп санап турар.

Тыва Республиканың Президенти Ш. Д. Ооржак квантумлыг физика талазы-биле наймакчы өртөмдө профессор Шамбахер, меди-цина эртемдеринин академ-ти, Россияныг медицина эртемдерин Академияның Мэ институтунда нейробиоло-гия лабораториянын дирек-тору Н. Любинс болган Аюрведы университетинин делегей президентизи, медицина болган философия эртемдеринин доктору Т. Нейлер олар-биле чугаалаш-кан.

Менеджмент Махариши уни-верситетинин саалаңд кия-ри турар билди шажын бол-бай турар болган калдык-бир шажын-чүдүгелге чө-рүлгөни турар, а орадалга дөргө чырык амылралдык кызылскай, бугу тала-биле кызылскай кызыл херек чоруп ооредит деп санап турар.

Тыва Республиканың Президенти Ш. Д. Ооржактың Менеджмент Махариши уни-верситетинин чыйгаар бүт-көн Хоюдууунуң доктору деп хундуңу атты тынсыган.

Албан чоруунуң түңнелди-ген Менеджмент Махариши университетинин база ком-пьютер школарың Голландия болган Тыва Республи-каның Чаааның аразында Менеджмент Махариши уни-верситетинин болган компью-тер школары Тыва Рес-публикага тургузар талазы-биле болгалар дугайында про-токолга ат салган. Ол прото-кол өзүгара Менеджмент Махариши университетинин болган компьютер школарыңа республикага тууларыңа эр-

Ажылдар үе-шагы чөп-түг ажилаар база хамаа-тыларын даштааның таарымчалыг байлаларын тур-гузар согула-биле Россия Федерациязының Чаааның Доктаалы

Ужурларын үр үеде манав-ла ишкы даштаанда эгел-дөө. Чүгө дөргө эңне күзө-чиг, солуп, өөрчүтүп байыр-лаат—Чаа чыл келген-не бол-гай.

Уруна БАЗЫР-ООЛ.

Тыва Республиканың Президенти Ш. Д. Ооржактын база оралакчы президент А. А. Мельниковтуң Голландияга албан-чоруунуң түңнелдериниң дугайында

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

Тыва Республиканың Чаааның Доктаалы

«Шын» солун неделя дургузунда телекөрүкчүлөргө (Декабрь 30-ден январь 5-ке чедир)

Table with columns for TV channels and programs. Includes programs like 'Солун кижилер', 'Ийги программа', 'Россия' channel, and 'Тыва' channel.

Понедельник

ДЕКАБРЬ 30
РНТ, БИРГИ канал
6.00 ТЕЛЕЭРТЕН.

токой Новиковтун шиизи.
15.00 МЕДЭЭЛЕР.
15.20 «Лейтенант Маршты»

Вторник

ДЕКАБРЬ 31
РНТ, БИРГИ канал
6.00 ТЕЛЕЭРТЕН.
9.00 МЕДЭЭЛЕР.

комедияны. 1-ги сериясы.
15.00 МЕДЭЭЛЕР.
15.20 «Илбичилер», 2-ги се...

среда

ЯНВАРЬ 1
РНТ, БИРГИ канал
10.00 МЕДЭЭЛЕР.
10.15 Азаттай болба.

14.35 П. И. Чайковскийнин «Доос-кара» деп баледи.

Четверг

ЯНВАРЬ 2
РНТ, БИРГИ канал
8.00 «Көк кушкан», фильм. тоол.

14.35 П. И. Чайковскийнин «Доос-кара» деп баледи.

Пятница

ЯНВАРЬ 3
РНТ, БИРГИ канал
8.00 «Ийлон сака», фильм.
9.25 «Компьютер дайыннары»

14.05 «Кустонд командазыным суг адаага аян-чоруу»

суббота

ЯНВАРЬ 4
РНТ, БИРГИ канал
7.50 «Силерни дүжүөргө белин кирбээ...», мелодрама.

10.35 Догерези бажында барда.

Воскресенье

ЯНВАРЬ 5
РНТ, БИРГИ канал
6.00 ТЕЛЕЭРТЕН.
9.00 МЕДЭЭЛЕР.

ургулар болгаш аныктар программаларынын делегей фестивалы.

КИНО

ДЕКАБРЬ 28
«НАЙЫРАЛ»: «Салам, «ОТЧУГАШ»: «Бажында

Бомбей» (Индия) 10.00, 12.20, 14.40, 17.00 шактарда.

«ШАН» СОЛУННУ ДАМЧЫШТЫР

Висгин авазы Селдакы кадык, ажы-шүжүөстү Доржуева Монгуш чырык удекин келген күрүөвүн ортемчейден, бистерден кезинде чарлы чорутканы ажы-тоду бистерге улуг кажымдал болгаш ажы-шүжүк болган.

Кызыл коорай, Красноармейская, 100, индекс 667000.
Тургузукчулары: Тыва Республиканын Чааза болгаш «Шын» солун редакциясынын коллективин.